

kerődob került, a lejtőn pedig sín páron "ellensúly" által mozgatott, 5 vödör törmelék befogadó kiscsille került. A megrakott "papucsot" az elengedett ellensúly húzza a felszínre, majd az üreset "élő súly" a beleülő kutatók terhelése viszi a mélybe. Ez a gépesítés nagy mértékben megkönnyítette a szállítást és a rakodást. A kiszállított laza törmelék azonban felváltotta a korábban leülepedett anyag. Mivel a továbbjutást nem ötletszerűen szeretnénk keresgélni, célszerű volt a teljes barlangméret szerinti feltárás. Ennek során év végéig a járat újabb 8 m-es hosszát tisztították meg a kutatók. Így a barlang mélysége 25 m amit ez évben újabb méterek követnek. A belőtt törmelék között is voltak nagyobb szikladarabok, de az eredeti törmelék hatalmas méretű lezuhant kövei közé tömődött. Ezek eltávolítása, ami aprításukkal oldható meg, szükségessé vált. Előbb légkalapácsokkal kísérleteztünk, majd miután ez eredménytelen maradt, robbantás következett, melyet kőbánya dolgozói szakszerűen hajtottak végre. A kis töltetek eredményes munkát végeztek, de a barlang képződményeit kár nem érte.

A barlang alsó törmelékes része újabb meglepetéssel szolgált. Az eddigi gazdag gipsz és aragonit-kalcit képződmények mellett itt a törmelékből Tokodi-típusú, víztiszta sugaras aragonit tús halmazok kerültek elő, víztiszta kalcitgömböcskéken települt sugaras-lemezes aragonit pamacsok, melyek szépségükkel megközelítik a Tokod-Altárói bányabeli képződményeket. Egyenlőre még csak elszórtan fordulnak elő a lehullott sziklatömbök repedéseiben, de remény van rá, hogy később nagyobb mennyiségben is előfordulnak.

Mindezek arra indítottak bennünket, hogy fokozottabban folytassuk a munkálatokat.

b./ Az év folyamán folytattuk a környéken lévő és a Dorogi bányabeli barlangok ásványanyagának gyűjtését.

Célunk egy állandó kiállítás létrehozása, mely a Tatai Megyei Művelődési Központban elhelyeztethez hasonlóan a Dorogi József Attila Művelődési Központban kap elhelyezést, ahol a környék lakosságának állandó látványosságul és tanulságul szolgálhat. Az épület most folyó felújításának befejezése után állandó helyet kap majd az anyag, amit évek során gyűjtött csoportunk erre a célra. Szeretnénk a környék ásvány és kőzetanyagának minél teljesebb bemutatását megoldani nem csak látványosan, de szakszerű feldolgozással is, mivel a környéken ilyen jellegű bemutatás, természettudományos feldolgozás nincs, sehol sem látható. A terület bányászata, annak hagyományai indokoltá teszik az ilyen igények kielégítését.

A Ferencvárosi Természetbarát Sportkör Barlangkutató Szakosztályának

1978. évi jelentése

Horvát János - Kassay Albert - Hartig Miklós - Máté József

Feltárómunka, kutatás, adatgyűjtés:

Szakosztályunk a már sok éve kutatott területein működött: Égerszög-Teresztenye térségében, a Solymár-ördöglyukban, és a pilisi Hosszú-hegyen, a nyári táborokon kívül többször egy-két napos munkatúrákkal is. A rövid kiszállások nagyobb részt az égerszögi területre irányultak. A nyáron ebbe hosszú idő után Dr Balázs Dénes is újra bekapcsolódott.

A solymári barlangot hétvégeken rendszeresen térképezték, kutatták. A tavasszal négy tagunk Égerszög térségében geológiai terepfelmérést végzett. Rendszeres terepbejárást végeztek az Alsó-hegyen. Zombolyok bejáratú fotóit, jellegzetes belső fotókat készítettek. Az összegyűjtött csontleleteket a MÁFI Osgerinces gyűjteményének adták le. Dr Kordos László kiértékelése szerint ezek jelenkoriak voltak.

Kutatótáborok:

A táborok részletes beszámolóit a kutatásvezetők készítették el: a Teresztenyei-barlang

munkáiról Kassay Albert kutatás vezető a Solymári-ördöglyukról Hartig Miklós csoportvezető, a Háromlyukú-barlang kutatótáboráról Máté József csoportvezető. A Szabadság-barlangban ez évben csak kisebb jelentőségű munkát Lukács László kutatásvezető irányította. Nagyobb változás a munkaterületen: a piticsi vízrendszerhez tartozó Darázs-barlang további kutatásáról le kellett mondani. Az év elejére az akna feletti talajréteg megcsúszása teljesen feltöltötte. A teresztenyei-rendszer Veszett-árpás nyelőjének kutatóaknája is nagyon pusztul.

Munkatűrék:

A Szabadság-barlangnak már eléggé benőtt, elágyagosodott bejáratát a tavasszal tisztította meg a csoport. A Solymári-ördöglyuknál, a rongálások miatt, a helyi csoport munkáján kívül is kellett újabb lezárást, zárjavítást, betonozást végezni. Jelenleg itt a közlekedés csak a főbejáraton történhet.

Térképezés:

A folyamatosan készülő solymári munkát a csoportvezető a mellékleten jelenti, II. hó-ban megkezdtek a barlang bejáratainak 0. pontjait bemérni. A barlangfelszín és a régi kőfejtő falának részletes felméréseivel, a fejtőfal és az üregek helyzetének pontos kimutatása a célunk. A munkára Horváth János és egy-két tagunk ez évben 15 napot fordítottak.

Tudományos munka:

Barlangkitöltések vizsgálatával Szabalyár Péter csoportja foglalkozik. Jelentésüket külön kötetben adják. Solymári csoportunk az év vége felé a kezdő lépéseket tette meg a barlang meteorológiai adatgyűjtésében.

/Horváth János/

Jelentés a Teresztenyei-barlang kutatásáról és a nyári kutatótáborról

Barlang-kutató Szakosztályunk nyári kutató tábora 1978. aug. 9-20-ig a Dász-töbörben volt. A tábor ideje alatt feltérési munkát végeztünk a Teresztenyei barlanghoz tartozó 2. és 3. sz. víznyelőben. Emellett kutató csoportunk néhány tagja terepbejárást is végzett. A 2. sz. víznyelő /Veszett Árpás/ régi 10-15 éves ácsolatát és a beomlott anyagot kitermeltük és új ácsolatot készítettünk. A munka végeztével a víznyelő bejáratát körbe kerítettük.

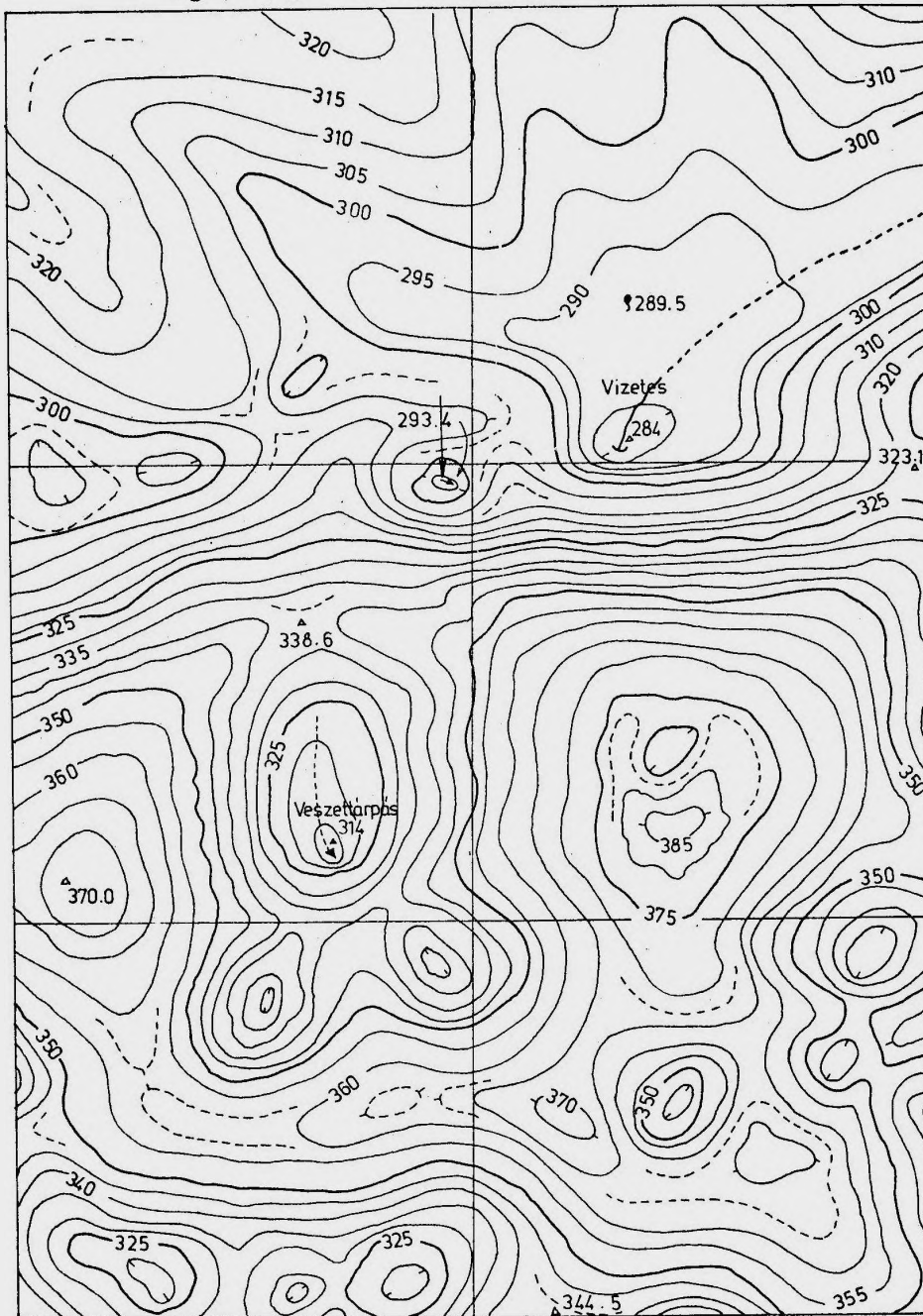
A 3. sz. víznyelőben folytattuk a feltérést. A víz útját követve - a kőtömbök között - folyamatosan ácsolva haladtunk előre. Kb. 1,5 m-es bontás után a főtérben valószínűleg elértük a számban álló kőzetet. A járat szellőzése közepesen jó volt. A vízjáratból időnként friss levegőt kaptunk. Ez a 8-10 cm-es nyílás később a beomló esőviztől és agyagtól eltömődött. A munkához csákányt, kőműves kalapácsot, kétkezes kalapácsot és vésőt használtunk.

A kifejtett anyagot kézi erővel fémvödrökben húztuk a felszínre egy - az akna fölött lévő háromlábú erősített - csiga segítségével.

A tábor ideje alatt 2 m-el növeltük a vágat hosszát. A kutató munkában 23 fő vett részt, ebből 8 vendég volt. Szeptemberben 22-23-24-én újból folytattuk a feltérést a 3. sz. víznyelőben. Ekkor 1,5 m hosszan haladtunk előre. A jelenlegi végpont az akna bejárat szintjétől 11 m mélységben van. A feltérásban 9 fő vett részt. A jelenlegi állapotot tükröző térkép mellékelve.

A Teresztenyei bg. Forrásszáj felőli részét Balázs Dénes és Móra János nézte meg. A forrásszáj után lévő nagy omladékot tartó ácsolat teljesen elkorhadt és tönkre ment. Az ácsolat utáni szakaszon változást nem találtak. A terepbejárást során végig jártuk a Teresztenyei bg.-hoz tartozó töbröket és a régi munkahelyeinket.

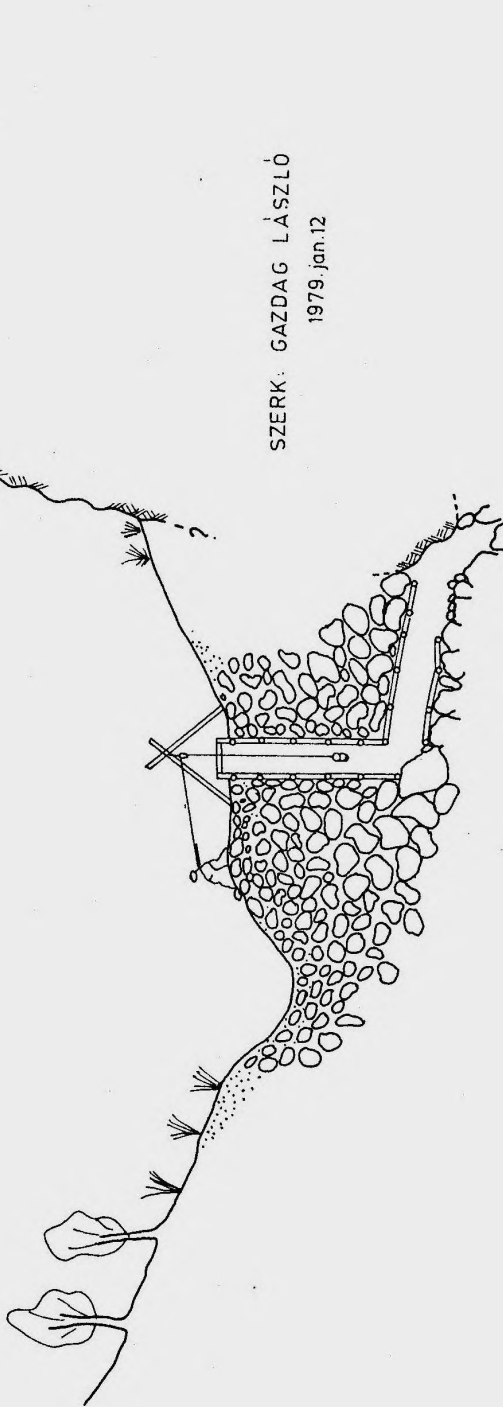
Égerszög - teresztenyei kutatási terület

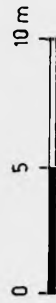
A JELENTÉS 3. sz.
VIZNYELOJE

0 100 200 300 m

A Teresztenyei-barlang
3.sz. víznyelője

SZERK: GAZDAG LÁSZLÓ
1979. jan. 12

A tavaszi hóolvadáskor egy-két töbör alján kisebb beszakadásokat találtunk. A Borzkaraszt bg-, a Büdös-lyuknál, a Patkós bg-, a Vizetesnél és az 1. sz. viznyelőnél a tavalyihoz képest változást nem észleltünk.

A Darazs bg. a tavaszi hóolvadás következtében beomlott. A feltáró munkát ezért nem folytattuk.

/Kassay Albert/

Beszámoló a Solymári Csoport 1978. évi munkájáról

1978. évi mérő és kutató munkánkat február hónapban kezdtük el. Munkánkat havi két-három alkalommal végeztük. Felmértük az egész lépcsőházat a főbejáratától a cirkuszig, továbbá folytattuk a III. bejáratnál a méréseket, melyet abba kellett hagynunk a feltörések miatt, mert ideiglenesen állandóra lezártuk, amíg nem készül el az új zár.

Feltárást végeztünk az Orion-teremben, de nagyobb eredményt még nem sikerült elérnünk, mivel elég nagymennyiségű anyagdugó törmelék halmozódott fel és emiatt hosszabb és kártartóbb munkát igényel ez a bontás.

Minden hó első vasárnapján ügyeletet tartottunk. Egyik ügyeletünk során 6 főt kellett kihoznunk a barlangból, mert eltévedtek. Ezen kívül több izben vezettünk túrákat felkérésre.

Sok gondot okozott több alkalommal a három bejárat ellen irányult feltörési kísérletek, illetve feltörések.

A nagy bejáratnál június 11-én betonozó munkákat kellett végezni, melyet a következő 3-4 napon ellenőrizni is kellett, nehogy szétverjék a friss betont.

Május 21-én feltörték a Pipa bejáratot. /Lefürészelték a tengelyt./ Ezt a bejáratot is ideiglenesen lezártuk, amíg nem készül el hozzá a zár. November 5-7-ig táboroztunk a barlangnál és az első éjszaka hatalmas robbanás történt a Főbejáratnál, persze kárt nem tudtak tenni az ajtóban. Senkit sem találtunk ezután a környéken.

Két tagunk részt vett a Magyar Földrajzi Társaság rendezésében alapfokú alpin tanfolyamon.

Barlangklíma méréseinket csak részben tudtuk teljesíteni, mivel csak az év utolsó negyedében sikerült műszereket szerezni. Hőmérsékletet egyenlőre csak a Főbejárat zombolyaiban és ezek mellékjárataiban mértünk, minden hét végén. Átlagosan 8°C körüli állandó hőmérséklet volt. Ezen részek nedvességüknél fogva is hidegebbek. A Zöld-cseppkő járatnál 7,9 °C volt a hőmérséklet, mivel nagyon vizes és közel is van a kijáratához. Ez novemberi mérés volt. Viszont a járat belső részeiben 8-8,1 °C volt a hőmérséklet ez persze a járat szárazabb mivoltának és zártabbságának köszönhető.

Kísérlet képpen a barlang belső, egészen száraz részein is végeztünk méréseket, ahol a 9 °C-ot is meghaladta.

Csepegésmérést is végeztünk szintén a Zöld-cseppkő járatában. Itt egy születő cseppkő csepegését mértük, és egy heti vízhozama 30 ml volt. Ez a felszíntől kb. 30-40 m-re van, tehát elég gyakran kaphat csapadékot, habár az idei ősz elég csapadékszegény volt. Ugyanebben a járatban egy összekötő járatrész kibontása közben csontokat is találtunk. Ezek: szarvasbika agancs töredéke, lábszárcsont, állkapocs-csont fogakkal, továbbá kisebb szilánkdarabkák és éti csiga házak. Mindezt jelentettük az MKBT titkárságán is, és úgy értesültünk, hogy Dr Kordos László kutató társunk fog ezzel foglalkozni. Ehhez mi szeretnénk segítséget nyújtani a további kutatásban.

A barlang 1978. évi látogatottsága a következő képpen oszlik meg:

1978. január 8-án:	25 fő
február 5-én:	56 fő
március 5-én:	50 fő
április 8-án:	25 fő
április 11-én:	38 fő
április 16-án:	6 fő
április 30-án:	16 fő
május 7-én:	16 fő
június 4-én:	28 fő
július 2-án:	8 fő
augusztus 6-án:	23 fő
szeptember 3-án:	29 fő
október 1-én:	30 fő
november 5-én:	6 fő
december 3-án:	19 fő
december 10-én:	10 fő

Összesen: 382 fő egész évben

Itt szeretném megemlíteni, hogy mivel nem olyan sűrű a barlang látogatottsága, mint mi-
kor nyitva volt, ezért a denevérek állománya is növekedett.

Amit eddig még nem tapasztaltunk ebben a barlangban, pl. a Denevér teremben már fűtők-
ben 10-15-ösével csoportosulnak.

/Hartig Miklós/

Jelentés az FTSK Barlangkutató Szakosztálya keretében működő Györi Közle-
kedési és Távközlési Műszaki Főiskola barlangkutató csoportjának 1978.
évi tevékenységéről

A csoport az OTVH 100-75/1978. számú kutatási engedély alapján végzi a hosszú-hegyi Há-
romlyukú-zsomboly feltárását.

Az évek óta megrendezésre kerülő nyári kutató tábort 1978. július 30-tól augusztus 14.
tartottuk meg. A tábor átlagos létszáma 15 fő/nap volt, a résztvevők döntő többsége a
KTMF hallgatója.

A tábor ideje alatt a fő feladatot a zsomboly kitöltésének bontása és felszínre szállí-
tása képezte. Az utóbbi munka hatékonyabbá tétele érdekében a kézi csörlőt villanymotor-
ral szereltük fel és üzemeltetésére egy agregátort telepítettünk.

A tábor befejezéséig mintegy 50 m³ törmelékot és agyagot szállítottunk a felszínre, mely-
ből a szokásos leletmentést /átvizsgálást/ elvégeztük.

A tábor során jelentősen kibővítettük az un. "Medvés ág" szelvényét és teljesen kitisz-
títottuk annak a zsomboly nagy kürtője alá betorkoló szakaszát.

A nagy kürtő alatti terület kitöltését teljes szelvényben kb. 3 m-el süllyesztettük, így
a korábban omladékos kis aknákkal megközelíthető oldalfülke teljesen szabaddá vált.

A nagy kürtő alatti részt homogén, sárga agyag tölti ki /az ősszel mélyített kézi fúrá-
sok alapján átlag 2 m mély/, az oldalfülke fal melletti részein még erősen kötőrmelék-
es agyag található.

/Máté József/